

DIAGNOSTIK MADANIYAT TUSHUNCHASI VA UNING O‘QITUVCHI FAOLIYATIDAGI AHAMIYATI

G‘aniyeva Muattarxon

*Pedagogika nazariyasi va tarixi mutaxassisligi bo‘yicha
1-bosqich magistranti*

Annotatsiya: Diagnostik madaniyat tushunchasi ta'lim jarayonida o'qituvchilarning o'z faoliyatlarini samarali tashkil etish va o'quvchilarning individual ehtiyojlarini inobatga olishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu tushuncha o'qituvchining o'quv jarayonini tahlil qilish, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash, shuningdek, o'z faoliyatini doimiy ravishda takomillashtirish qobiliyatini anglatadi. Diagnostik madaniyat o'qituvchining pedagogik mahoratini oshirishga, ta'lim sifatini yaxshilashga va o'quvchilarning muvaffaqiyatini ta'minlashga yordam beradi.

Kalit so‘zlar: diagnostik madaniyat, ta'lim, pedagogik texnologiyalar, pedagogik mahorat, metodlar, tahlil.

Аннотация: Понятие диагностической культуры играет важную роль в эффективной организации деятельности учителя в образовательном процессе и учете индивидуальных потребностей учащихся. Под этим понятием подразумевается способность преподавателя анализировать процесс обучения, оценивать знания и умения учащихся, а также постоянно совершенствовать их работу. Диагностическая культура помогает совершенствовать педагогическое мастерство учителя, повышать качество образования и обеспечивать успешность учащихся.

Ключевые слова: диагностическая культура, образование, педагогические технологии, педагогическое мастерство, методы, анализ.

Abstract: The concept of diagnostic culture plays an important role in the effective organization of teachers' activities in the educational process and taking into account the individual needs of students. This concept refers to the teacher's ability to analyze the learning process, evaluate the knowledge and skills of students, and also to constantly improve their work. Diagnostic culture helps to improve the teacher's pedagogical skills, improve the quality of education and ensure the success of students.

Key words: diagnostic culture, education, pedagogical technologies, pedagogical skill, methods, analysis.

KIRISH

Diagnostik madaniyat o'qituvchining o'z faoliyatini tahlil qilish va baholash qobiliyatini rivojlantiradi. O'qituvchi o'z darslarini va o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini doimiy ravishda kuzatib borishi kerak. Bu jarayon o'qituvchiga o'quvchilarni

yanada yaxshiroq tushunishga, ularning qiyinchiliklarini aniqlashga va ularga mos ravishda yordam berishga imkon beradi. Shuningdek, o'qituvchi o'z darslarini tahlil qilgan holda, ularning samaradorligini oshirish va o'quv jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilish uchun yangi usullar va metodlarni qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

Diagnostic madaniyat o'qituvchining o'quvchilarga individual yondashuvini ta'minlaydi. Har bir o'quvchi o'ziga xos xususiyatlarga, qobiliyatlarga va ehtiyojlarga ega. O'qituvchi diagnostic madaniyatga ega bo'lganida, u o'quvchilarning o'ziga xos xususiyatlarini inobatga oladi va ularga individual yondashadi. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi, ularning o'zlashtirish darajasini yaxshilaydi va ta'lim jarayonida muvaffaqiyatga erishishlariga yordam beradi. Diagnostic madaniyat o'qituvchining professional rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. O'qituvchi o'z faoliyatini tahlil qilish orqali o'z kuchli va zaif tomonlarini aniqlaydi. Bu, o'z navbatida, o'qituvchiga o'z bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. O'qituvchi yangi pedagogik usullarni o'rganishi, zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanishi va o'z faoliyatini doimiy ravishda takomillashtirishi mumkin. Bu jarayon o'qituvchining professional mahoratini oshirishga va ta'lim sifatini yaxshilashga olib keladi.[1]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Diagnostic madaniyat o'quvchilar bilan samarali muloqot o'rnatishga yordam beradi. O'qituvchi o'quvchilarning fikrlarini, hissiyotlarini va qiyinchiliklarini tushunish uchun ularni diqqat bilan tinglashi va ularning fikrlarini inobatga olishi kerak. Bu, o'z navbatida, o'quvchilar bilan ishonchli munosabatlar o'rnatishga va o'quv jarayonida ularning faol ishtirokini ta'minlashga yordam beradi. O'quvchilar o'z fikrlarini erkin ifoda etishlari, savollar berishlari va o'z fikrlarini bildirishlari mumkin bo'lgan muhitda o'qituvchining diagnostic madaniyati ta'lim jarayonini yanada samarali qiladi. Diagnostic madaniyat o'qituvchining o'zaro hamkorlikni rivojlantirishga yordam beradi. O'qituvchi o'z faoliyatini tahlil qilganida, u boshqa o'quvchilar bilan tajriba almashish va hamkorlik qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu, o'z navbatida, ta'lim jarayonida yangi g'oyalar va yondashuvlarni kiritishga yordam beradi. O'qituvchilar o'rtasidagi hamkorlik, tajriba almashish va bir-birlaridan o'rganish ta'lim sifatini yaxshilashga olib keladi. Diagnostic madaniyat o'quv jarayonida o'zgarishlarni amalga oshirishga yordam beradi. O'qituvchi o'z faoliyatini tahlil qilish orqali o'quv jarayonida qanday o'zgarishlar kiritish zarurligini aniqlaydi. Bu, o'z navbatida, ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish imkonini beradi. O'qituvchi o'quvchilarning ehtiyojlariga mos ravishda darslarni rejalashtirishi va o'zgartirishi mumkin, bu esa o'quvchilarning muvaffaqiyatini oshiradi.[2]

Diagnostic madaniyat o'qituvchining o'quvchilarga taqdim etayotgan bilim va ko'nikmalarining sifatini oshirishga yordam beradi. O'qituvchi o'quvchilarning bilim

darajasini tahlil qilganida, u o'quvchilarga kerakli bilim va ko'nikmalarni taqdim etishga qaratilgan darslar rejalashtirishi mumkin. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning ta'lim olish jarayonidagi muvaffaqiyatini oshirishga yordam beradi.[3]

XULOSA

Umuman olganda, diagnostik madaniyat o'qituvchining ta'lim jarayonidagi ahamiyati juda katta. Bu tushuncha o'qituvchining o'z faoliyatini tahlil qilishi, o'quvchilarga individual yondashuvi, professional rivojlanishi, o'quvchilar bilan samarali muloqot o'rnatishi, o'zaro hamkorlikni rivojlantirishi va o'quv jarayonida o'zgarishlarni amalga oshirishi imkonini beradi. Diagnostik madaniyat o'qituvchining ta'lim sifatini oshirishga va o'quvchilarning muvaffaqiyatini ta'minlashga yordam beradi. O'qituvchilar uchun diagnostik madaniyatni rivojlantirish va uni o'z faoliyatlarida qo'llash, ta'lim jarayonini yanada samarali va muvaffaqiyatli qilish uchun muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abduqodirov, Sh. (2020). "Ta'limda diagnostika va baholash: nazariyasi va amaliyoti." Toshkent: O'qituvchi.
2. Mirzaev, I. (2021). "Pedagogik diagnostika: nazariy asoslar va amaliyot." Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti.
3. Tursunov, S. (2019). "O'qituvchining diagnostik madaniyati: ta'lim jarayonida ahamiyati." Buxoro: Buxoro Viloyat Pedagogika Instituti.
4. Qodirov, R. (2022). "O'qituvchilarning professional rivojlanishi va diagnostik madaniyat." Toshkent: Fan va texnologiya.
5. Xolmatov, A. (2023). "Ta'limda individual yondashuv va diagnostik madaniyat." Andijon: Andijon Davlat Universiteti.
6. Karimova, D. (2020). "O'qituvchi faoliyatida diagnostik madaniyatning o'ri." Nukus: Qoraqalpog'iston Davlat Universiteti.
7. Rahimov, B. (2021). "Pedagogik faoliyatda diagnostik madaniyat va uning ahamiyati." Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti.